

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta
katedra psychologie

Teze bakalářské práce

**Koexistence islámu s evropskou kulturou
- srovnání České republiky a Belgie**

Marie Kostecká

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce s názvem „Koexistence islámu s evropskou kulturou – srovnání České republiky a Belgie“ po úvodu vymezuje svůj cíl a seznamuje s literaturou, která se tématem práce zabývá. Následuje metodika předložené práce a vymezení pojmů potřebných pro uchopení tématu práce. Práce si klade za cíl najít odpověď na otázku, zda je reálná mírová koexistence muslimů s většinovou nemuslimskou společností na jednom území a za jakých předpokladů, a to z pohledu zástupců muslimů i nemuslimské většiny společnosti v podmínkách České republiky a Belgie.

Klíčová slova: islám, křesťanství, Evropa, lidské svobody, menšina, většinová kultura, tolerance, hranice svobody

Cíl bakalářské práce

Cílem práce je najít odpovědi s využitím terénního výzkumu a znalosti problematiky na základě studia literárních zdrojů, a to v prostředí České republiky, resp. Prahy, a Belgie, resp. Bruselu. Výzkumnými otázkami jsou: *Může koexistovat islámská a křesťanská kultura v rámci jednoho územního celku při zachování lidských svobod?* a podotázky jsou: *Jak se navzájem v historii ovlivnila křesťanská a islámská kultura?, Jak a proč dochází k omezování svobody vyznání islámu v nemuslimských zemích?, Jakými způsoby se případné omezování vyznání islámu v nemuslimských zemích projevuje?, Existuje odlišnost v intenzitě hájení a prožívání náboženských svobod vyznání islámu v nemuslimských zemích u jednotlivých věřících a u členů náboženských hnutí - skupin? a Jsou islámská náboženská hnutí - skupiny radikálnější v nemuslimských zemích oproti zemím muslimským?*

Metodika

V práci byla použita smíšená výzkumná metoda, která umožňuje minimalizovat dopad nevýhod každé jednotlivé metody samostatně a optimalizovat výsledek sběru a zpracování dat využitím jejich kladů. Z metod kvalitativních šlo o studium literárních zdrojů a využití standardizovaných, nestandardizovaných a biografických narativních rozhovorů. Z metod kvantitativních byly využity dotazníky.

Závěr

Křesťanská i islámská kultura vycházejí z monoteistických náboženství, které na sebe historicky navazují a v základních principech se shodují. Obě tato náboženství mají mírový charakter a jejich základním principem je láska k Bohu a k bližnímu.

Výsledky terénního výzkumu v Praze a v Bruselu (převážně na základě dotazníků) ukázaly postoj muslimů a nemuslimů ke společnému soužití, zda a za jakých podmínek je podle nich mírová koexistence možná. Respondenti v Česku (61 % nemuslimů a 86 % muslimů) a v Belgii (85 % nemuslimů a 82,5 % muslimů) souhlasili, že existuje reálná možnost mírového soužití muslimské menšiny s nemuslimskou většinovou společností. Pro realizaci považovali za nutné splnit podmínku vzájemného respektu a tolerance k odlišnostem druhého, zajištění objektivní informovanosti, zejména z medií, mírového dialogu ve svobodě, s rozumem a se schopností kompromisů; předpokladem je distancování se muslimů od radikalizmu a fundamentalizmu. S terorizmem si islámské vyznání spojuje v Česku 45 % a v Belgii jen 17,5 % nemuslimských respondentů. Muslimové v obou lokalitách se jednomyslně vyslovili proti této spojitosti a považovali ji za islámu škodící. Na otázku, zda se cítí být ohroženi zde žijícími muslimy, odpovědělo záporně v Česku 36 respondentů (tj. 60 %) a v Belgii 31 respondentů (tj. 77.5 %).

Lze tedy říci, že mírové soužití s muslimy v rámci jednoho územního celku je možné za předpokladu zajištění vzájemné objektivní informovanosti, zajištění dobrého vzdělání (i odstranění jazykové bariéry muslimů) a tolerance k odlišnosti druhého. Je třeba dbát o vyloučení diskriminace, a to i vůči vnějším projevům příslušnosti k islámu (šátky), chovat se vůči muslimům tak, aby neměli potřebu se izolovat v ghettech, což přispívá k možnosti radikalizace některých muslimů. Tedy svým chováním umožnit muslimům plnou integraci do hostitelské společnosti.

Podmínky Česka a Belgie v souvislosti s přítomností muslimů se liší. Do Čech přišli počátkem 20. stol., nikoli v souvislosti s náborem pracovních sil v průmyslu, jako tomu bylo v Belgii v 60. letech 20. stol., proto jejich počet zde vztahený k počtu obyvatel není tak významný jako v Belgii.

Cíl soužití těchto kultur není nový. Ve středověku islámská kultura pronikla na území Evropy a významně ovlivnila kulturu a obohatila vzdělanost Evropy (filozofie, medicíny, farmakologie, architektury, zahradnictví a agronomie, astronomie, matematiky, fyziky, zejm. optiky a chemie).

Seznam literatury

- BEČKA, Jiří. MENDEL, Miloš. Islám a české země, Votobia, Praha, 1998, ISBN 80-7220-034-8.
- CARDINI, Franco. Evropa a islám, nakladatelství Lidové noviny, 2004, ISBN 80-7106-640-0.
- ČERVENKOVÁ, Denisa, RETHMANN, Albert-Peter. Islám v českých zemích. Praha: Vyšehrad, 2009. ISBN 978-80-7021-852-5.
- HRUBEC, Marek. Interkulturní dialog o lidských právech, Filosofia, Praha, 2008, ISBN 978-80-7007-282-0,
- Korán*. 1. vyd. Praha: Akademia, 2000. ISBN 80-7309-992-6.
- KROPÁČEK, Luboš. Islámský fundamentalismus. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-168-7
- KÜNG, Hans. ESSE, Josef, van. Křesťanství a islám, nakladatelství Vyšehrad, Praha 1998, ISBN 80-7021-262-4.
- Lidská práva v islámu, Islámská nadace v Praze, Praha, 2006, ISBN 80-903196-2-9.
- MENDEL, Miloš, OSTŘANSKÝ, Bronislav, RATAJ, Tomáš. Islám v srdci Evropy. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1554-9